

În 1980 au fost continuate cercetările în complexul geto-dacic de la Ocnița, unde a fost localizată, precum se știe, Buridava dacică, pe baza unei inscripții de epocă și a altora, tot din acea vreme, care redau numele dacilor buridavensi menționați de geograful grec Ptolemeu.

În campania din 1980 au fost efectuate săpături în așezarea civilă, pe Cetatea 1 (respectiv „Colina Sacră”, după cum a mai fost denumită în cursul cercetărilor) și pe terasele adiacente acesteia.

În scopul de a se completa planul așezării, a fost trasat un nou șanț-sectiune, spre latura de nord, în apropierea locului unde s-a descoperit în 1968 depozitul de obiecte de bronz și fier, despre care a fost vorba în rapoartele noastre din anii trecuți.

Noul șanț poartă nr. XV/80 și are o lungime de 46×2,50 m, cu direcția est-vest. El se găsește la limita nordică a așezării, și scopul nostru a fost tocmai de a putea prinde și această limită. S-a constatat totuși că mai există încă o porțiune restrinsă a așezării și în această zonă, care urmează a fi cercetată în campaniile viitoare. Sectorul cel mai intens locuit se află tocmai în această parte a așezării, mai ferită, după cit se pare, de factorii atmosferici. În acest sector au fost descoperite cele mai numeroase locuințe ale așezării, unele dintre ele având podină din pietre de râu legate cu argilă fină, anume preparată. Planul lor este rectangular, cu o vatră sau două în interior, în cazuri mai rare, așezată în afara locuinței. Podinele locuințelor din sectorul de nord al așezării constituie baza nivelurilor și subnivelurilor. Datorită suprapunerilor regulate și bine înregistrate, s-a controlat și de data aceasta stratigrafia așezării, cu cele trei niveluri principale ale sale (— I, II și III, —) și subniveluri. Patru dintre locuințele descoperite în 1980 aparțin nivelului IIa: L. 1, 2, 3 și 4 (care corespunde secolului I î.e.n.). Toate aveau vetrele în interior. Materialul descoperit este caracteristic secolului I î.e.n. Una dintre locuințe — L. 5 — aparține nivelului Ib — respectiv celei de a doua jumătăți a secolului al II-lea î.e.n. Materialele descoperite în cele cinci locuințe sînt caracteristice perioadelor indicate aici. Documentarea constă de data aceasta aproape exclusiv din ceramică. Merită a fi menționate însă câteva bucăți de zgură de fier, care apar

încă din nivelul I, dar devin mai frecvente din nivelul IIa (secolul I î.e.n.). O analiză chimică a unor bucăți de zgură de la Ocnița făcută de Laboratoarele de analize fizico-chimice ale Muzeului de istorie R.S. România de către Șt. Olteanu și Doina Seclăman arată că meșterii daci din regiune erau în posesia unor cunoștințe tehnologice înaintate privind răcirea și separarea, — segregarea —, celor două părți, cea metalică și cea nemetalică. Analizele mai dovedesc utilizarea unei mase mari de minereu. Numeroasele bucăți de zgură, fragmentele de lupe sau chiar lupe întregi atestă o activitate metalurgică destul de intensă, cu deosebire în secolul I î.e.n. Pînă în prezent nu s-au descoperit însă urme de cuptoare de reducere a minereurilor de fier. În schimb, frecvențele crezute descoperite în așezare și pe Cetatea 1, inclusiv pe terasele acesteia, atestă prezența unor argintari. Pe pereții interiori ai unor creuzete s-au păstrat bobite de argint, pe altele chiar de bronz.

Un al doilea șanț-sectiune din 1980 a fost trasat perpendicular pe șanțul XL/80, în direcția nord-sud, pornind de pe panta sudică a Cetății nr. 3. S-a constatat că locuirea în această parte a ocupat numai terenul plan al micii depresiuni, pe cînd pe panta nordică a Cetății 1 s-au amenajat locuințe în terasări.

În cursul săpăturilor de anul trecut a fost descoperit mormîntul nr. 381 (M. 381), care este ultimul găsit pînă acum în zona necropolei și așezării. S-a făcut dovada și de data aceasta că necropola și așezarea se întrepătrund, M. 381 găsindu-se aproape în mijlocul așezării. Am arătat și altă dată că între necropolă și locuire nu se poate face o delimitare matematică. Se poate spune doar că mormintele se concentrează pe pantele cetăților 1 și 2. Merită a fi menționat aici că mormîntul 381 a avut rug funerar amenajat pe locul înmormîntării, ceea ce este o raritate la Ocnița, unde nu au fost descoperite decît 4 morminte de acest fel, fără a fi fost găsit încă rugul funerar comun. Groapa M. 381 s-a făcut chiar în mijlocul suprafeței pe care se efectuase incinerarea (de la care rămăseseră mulți cărbuni și cenușă). Inventarul mormîntului cuprinde patru, vase, dintre care, unul singur lucrat la roată celelalte trei fiind lucrate cu mîna: două vase-borcane (unul decorat cu brîu crestă și cu brăduț) și un vas avînd drept capac o ceașcă-căluie (în

și rana de fier au marcat descoperite
morminte. La inventar se adaugă două
de din lama unei seceri de fier și o jumă-
tr-un disc de oglindă de bronz, orna-
de tip roman, cu o lungă evoluție.
st de asemenea continuate săpăturile
a 1. În primul rînd s-a degajat o locuință
anta de sud a acropolei, care nu fusese
dezvelită în 1979. Este vorba de L. 1
ul B 1 aparținînd nivelului IIa (secolul
care a fost amenajată după o ușoară
a pantei, prin săpare în tuful dacitic.
are o formă patrulateră, cu laturile de
3,05 m. Pe latura de nord a locuinței
sată în stîncă o laviță, înaltă de 0,60 m,
3,90 m și lată de 0,65 m. Podina era
ncită în tuful dacitic și acoperită cu un
oțire de lut galben, bine bătătorit.
l de lemn se sprijinea pe o bază din
riu. Intrarea era pe latura de sud. Vatra
în afara locuinței, nu departe de intrare;
orma rotundă, cu diametrul de 1 m și a
enajată pe un pat de pietre de riu și
n interiorul locuinței au fost descoperite
se vase, de mari dimensiuni, de tip borean,
constind din briie alveolate. Ele aveau
ari, din lut în amestec cu multă pleavă.
fi vorba de un depozit.

țiunile trasate pe panta sudică a acro-
nă la liziera pădurii actuale — și de
pea și pe vremuri panta abruptă —
determina precis întinderea și caracterul
itului șanț „X” de la limita pantei de
ropolei. Acesta a fost săpat în stîncă,
adincime ce variază azi între 0,30 m și
o lărgime la gură ce se apropie de o
de metru. Șanțul a fost descoperit
gime de 55 m. Inițial el înconjură latura
acropolei, dar spre est cea mai mare
a acropolă și a pantei respective s-au
cătore Valea Brudului. Șanțul „X” era
entru palisada principală și cea mai
mare a cetății 1 de la Ocița. În el se
adurile și stîlpii palisadei, într-un sistem
are găsim cele mai concludente asemă-
Columna Traiană. Palisada datează din
i.e.n., mai precis din epoca lui Burebista,
plexul de la Buridava va fi avut cea
e înflorire.

operire din 1980 care merită o atenție
este, fără îndoială, noul fragment de
în limba greacă, scrisă pe un mare
de vas de provizii (*dolium*). Noul
vine să completeze, — într-un chip
t, dar fericit, — inscripția *din același*
operită cu șapte ani în urmă în încă-
2, săpată în stîncă, pe acropola Cetății
ină cu cele două monede ale împăra-
gust, publicate mai demult. Textul de
entul găsit în 1980 cuprinde opt litere
Primele două reprezintă terminațiunea
vului antroponomului traco-dacic Thia-
iar celelalte șase redau cuvîntul întreg

corespunzător latinescului *fecit* (fig. 1). Frag-
mentul-s-a găsit pe latura de nord a acropolei,
în dărîmăturile adunate și depuse în valul de
apărare, la o distanță de aproximativ 80 m
față de locul descoperirii inscripției din 1973.
El se lipește perfect, — cum se poate vedea și în
fotografie, — la fragmentul de acum șapte ani.
În felul acesta, întreaga inscripție sună așa:
Basileyc Thiamarkoc epoiei = Regele Thiamarcus
a făcut (fig. 2). Prin noua inscripție se pune
capăt discuției privind cazul antroponomului
amintit și s-a dobîndit, — ceea ce este esențial
din punct de vedere științific — conținutul *in-*
tegral al propoziției inscripției, care se va fi repetat,
probabil și pe cealaltă parte a vasului. În afară
de faptul că inscripția atestă prezența unui rege,
Thiamarcus (în transcrierea latină) la Buridava
dacică, și a unei formațiuni microstatale cu
centrul chiar la Buridava, care exista în epoca
lui Augustus, o atare inscripție pune din nou
problema ridicată și de alți cercetători (K. Horedt,
I. I. Rusu), și anume dacă este vorba de o
„marcă” de olar sau de proprietarul de seamă
al unui mare atelier, în care se lucraseră cele
cinci *dolia* cu inscripții sau cu resturi de litere
grecești, precum și ceramica pictată de lux.
Noi credem că regele era proprietarul unei ase-
menea oficine, și al bogatelor mine de sare din zona
respectivă. O situație asemănătoare întîlnim și
în atelierele italice, unde trecerea de la formula
la genetiv la cea de nominativ, cum este cazul
în inscripția de la Ocița, are loc cînd dispar
ștampilele de turnători ale vechilor familii și
apar familii noi, care își pun numele la nominativ
ca să arate că în marile întreprinderi ei sînt
proprietari — stăpîni — și în ateliere se lucra
cu sclavi. Rămîne, desigur, de presupus, că
meșterul olar de la Ocița, care cunoștea limba
greacă și era stăpîn pe scris (cu foarte mici stîngăcii)
va fi fost foarte probabil meșter grec,
sclav din coloniile de la Pontul Euxin sau un
meșter local care învățase meseria și scrisul
grecesc într-un atelier din orașele grecești.

În 1980 a fost descoperită într-o locuință și
o monedă imperială romană — a împăratului
Tiberiu. A mai fost de asemenea recuperată o
monedă a împăratului Traian (a. 104—111, de-
terminată de C. Preda), prima descoperită pînă
acum în zona complexului de la Ocița—Cosota.
După informația donatorului din Rm. Vilcea
(Carp Mutu, electronist), moneda s-ar fi găsit
în afara așezării civile. Asupra provenienței
stăruie totuși o oarecare nesiguranță.

LES FOUILLES ARCHÉOLOGIQUES DE OCNIȚA, DÉP. DE VILCEA

RÉSUMÉ

Les auteurs présentent les résultats préliminaires des fouilles
archéologiques effectuées à Ocița en 1980. Dans l'établisse-
ment civil du lieu-dit „Fundătura Cosotei” on a réussi à
compléter les données obtenues antérieurement. Sur la
pente sud de la Cité on a découvert un intéressant frag-



Fig. 1. Ocnîța—Buridava. Fragmente ceramice cu inscripții.

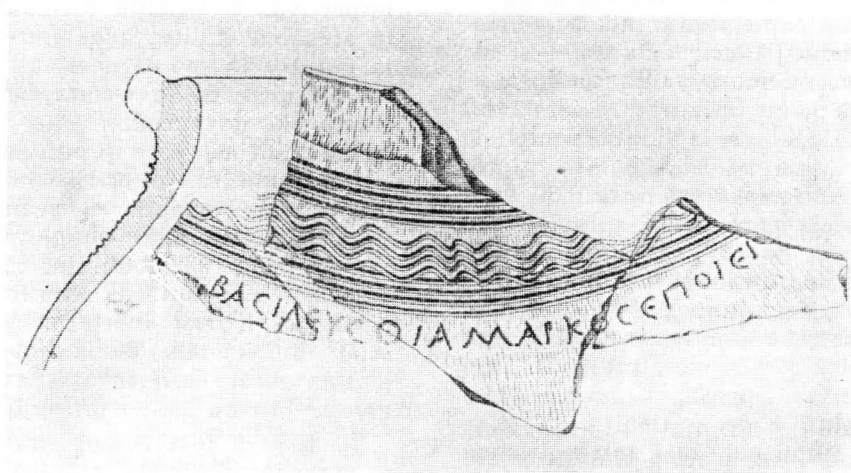


Fig. 2. Ocnîța—Buridava. Inscripția regelui Thiamarcus.

ent d'un *dolium* marqué d'inscription en grec-epoiei (fig. 1/2). Ce fragment est venu compléter, — après 7 ans! — l'inscription découverte en 1973. Le texte intégral de l'inscription est le suivant: *Bacileys Thiamarkoc epoiei* (Le roi Thiamarcus a fait). Les auteurs formulent l'hypothèse que le propriétaire des ateliers de poterie et des salines d'Ocnîța—Ocenele Mari aurait été le roi même. — Sur l'hauteur de la Cité 1 on a poursuivi le fossé d'une imposante palissade

construite au temps de Burébista. — Une seule monnaie romaine de l'empereur Tiberius a été trouvée et une autre a été récupérée, mais la découverte n'est pas sûre. —

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. Ocnîța—Buridava. Fragments marqués d'inscription.
Fig. 2. Ocnîța—Buridava. Inscription du roi Thiamarcus.